

AZ ISKOLAI KÖNYVTÁR ELEKTRONIKUS KATALÓGUSÁNAK FELHASZNÁLÓI UTASÍTÁSA - SZIRÉN ADATBÁZISÁNAK KERESÉSE

„Szirén” rendszernek a segítségével a hálózaton keresztül helyi és körzeti/területi könyvtárakkal tudunk kapcsolatot teremteni. A program az azt használó könyvtárak egymás közötti elérhetőségét is lehetővé teszi. Azért a felhasználónak hozzáférhető nem csak az iskolai könyvtár katalógusa, hanem a vajdasági is. Két változat áll rendelkezésre :

ONLINE KATALÓGUS

VAJDASÁGI KÖNYVTÁRCSOPORT

Az ONLINE KATALÓGUST akkor választjuk, ha az iskolai könyvtár könyveit keressük.

KÖLCSÖNZÉSI INFORMÁCIÓK

Az elektronikus katalógusra kattintva, kapni fogunk egy ablakot, amely legfőbb rováta a **Kölcsönzési információk**. Ebben a mezőben elérhetőek a kikölcsönzött könyv adatai. Az adat (vezetéknév, név, törzsszám) bevitele után a **Keresés indítása nevű** gombra kattintunk. Ha pedig csak a könyvtári álmány adatait szándékozzuk keresni, akkor ezt a rovatot átugorjuk.

KERESÉS A KÖNYVTÁR ADATBÁZISÁBAN

Ha szeretnénk informálódni a könyvtári álmányról, akkor a **Keresés a könyvtár adatbázisában** mezőt használjuk.

Az ablak felső ravataiban már ki van választva az **analitika megjelenítése a fődokumentumban** vagy a **több szempont közötti logikai kapcsolat**, melyeken nem szükséges változtatni.

KERESÉS INDÍTÁSA

Az elektronikus katalógusok többsége, így a Szirén is lehetővé tesz több szempont szerinti keresést. Az ablak bal oldali oszlopában keresési szempontot lehet kiválasztani.

Rendelkezésre állnak a következő szempontok :

Főcím:	<input type="text"/>
Minden cím (cikk és analitikai is):	<input type="text"/>
Elsődleges szerző:	<input type="text"/>
Minden szerző:	<input type="text"/>
ISBN:	<input type="text"/>
Tárgyszó-ETO1:	<input type="text"/>
Megjelenés éve:	<input type="text"/>
Megjelenés helye:	<input type="text"/>
Cím szava1:	<input type="text"/>
Cím szava2:	<input type="text"/>
Cím szava3:	<input type="text"/>
Tárgyszó-ETO2:	<input type="text"/>
Tárgyszó-ETO3:	<input type="text"/>
Szerzői minőség:	
Szerző:	<input type="text"/>
Címtípus:	
Cím:	<input type="text"/>
Sorozat:	<input type="text"/>
Kiadó:	<input type="text"/>
Tárgyi melléktétel:	<input type="text"/>
Nyelv:	
Speciális adat típusa:	
Speciális adat:	<input type="text"/>

KERESÉSI SZEMPONTOK BEVITELE

Az elektronikus katalógus lehetővé teszi a publikáció azonosítását csak a bibliográfiai leírás egy elemének bevétele alapján. Példa : Ha a **Főcím** rovatba beírjuk : Római jog története (a könyv címe, névelő nélkül), kapunk majd egy rekordot illetve a könyv bibliográfiai leírását, minden elemével, nemzetközi szabványok szerint, mint a katalógus cédulán.

A **Minden cím** rovatba a könyv főcímen kívül folyóiratcikk címét, valamint gyűjteményes kötetben megjelent önálló közlemény címeit bevihetjük, természetesen csak abban az esetben, ha a könyvtáros feldolgozta ezeket.

Ha a publikációt a szerző neve szerint keressük (**Elsődleges szerző** rovat) magyar írók esetében beírjuk szerző vezetéknevét és keresztnévét (pl. Nagy Abonyi Árpád), illetve szerb vagy külföldi írók esetében a szerző vezetéknevét, veszőt, szerző

keresztnevét. Beírhatjuk csak az író vezetéknevét is, ebben az esetben is teljes rekordot fogunk kapni, de azok is megjelennek majd, amelyeket nem kerestünk (pl. Nagy Abonyi Árpád ; Nagy Abonyi Ágnes...).

Minden szerző rovatba bevihetjük bármelyik szerző nevét (másodlagos szerző ; gyűjteményes kötetben megjelent önálló közlemény szerzője ; antológia szerzői). Példa : ha ebbe a rovatba beírtuk Nagy Abonyi Árpád, egy elbeszélés antológiát kapunk, amelynek több szerzője van, köztük Nagy Abonyi Árpád is.

A könyv nemzetközi szabványos száma (ISBN) szintén azonosítja a keresendő könyvet, ha ismerjük, beírhatjuk.

Tárgyszó, ETO rovat a Szirénben magába foglalja a tárgyszó és ETO-szerinti keresést. Szirén ajánlata: beírni egy szót, (nem mint a tárgyszó katalógusban : tárgyszó - altárgyszó). Ebbe a rovatba beírhatunk fogalmakat, amelyeket már bevitt a könyvtáros a könyv feldolgozása alkalmával, pl. szerves kémia, kőolaj, néprajz, mondattan és így tovább. E keresés eredményei lesznek a feliratok ezekről a témákról. Ugyanabba a rovatba beírhatjuk az ETO számát : pl. 547 (szerves kémia). Ha szeretnénk szűkíteni a keresendő témát, akkor használhatjuk a **Tárgyszó, ETO 2** rovatot (pl. ha a **Tárgyszó, ETO 1** rovatba beírjuk kőolaj, kapunk 8 találatot, ha egyidejűleg a **Tárgyszó, ETO 2** rovatba beírjuk földgáz, kapunk majd 6 találatot)

Megjelenési év szerinti keresés : ha beírjuk például hogy 2008, megkapjuk a 2008-ban megjelent könyveket, amelyek szerepelnek könyvtárunk állományában.

Megjelenés helye rovatba beírhatjuk pl. Zenta és megkapjuk több könyv bibliográfiai leírását, amelyek szerepelnek a könyvtárunkban.

Ha nem tudjuk a könyv teljes címét, **Cím szava 1** rovatba beírhatunk csak egy szót a címből : pl. beírjuk a mondattan szót, kapunk két találatot, ezek közül az egyik Tanulmányok a mai magyar nyelv mondattana köréből című könyv, amelyet kerestünk. Ha a **Cím szava 2** rovatba beírtunk volna egy másik szót a címből (pl. köréből), csak a kereset könyvet kaptuk volna meg.

Szerzői minőség rovat lehetővé teszi hogy kiválaszthassuk a szerzőség típusát: a repülő menüben **összes** kifejezés helyett kiválasztjuk : fordító vagy válogató, illusztrátor, előszó és így tovább. Példaul : kereshetjük a könyvet, amelynek fordítója Pap Mária, a repülő menüben választjuk : **fordító** és beírjuk : Pap, Mária.

Ugyanezt a lehetőséget nyújtja a **Címtípus** rovat is, amelyben kereshetünk eredeti címet, párhuzamos címet, gerinccímet, alcímet.

Ha az olvasó meghatározott sorozatban megjelent könyveket keres, akkor a **sorozat** címét beírja ebbe a rovatba (példaul Diákkönyvtár című sorozat).

A **Nyelv** szerinti keresést nem ajánljuk, mert a Szirén a publikáció nyelvét csak abban az esetben azonosítja, ha a könyv feldolgozása alkalmával az ETO szám tartalmaz meghatározott segítő jelet. Helyette jobb hagyni az **összes** opciót. Leggyakrabban magyar vagy szerb nyelvű könyvek leírását kapjuk. Esetleg csak ha az ETO szerinti keresést alkalmazzuk, akkor kaphatunk mind a két nyelven írt könyveket, ami ritkábban történik meg.

Tárgyi melléktétel : Itt beírjuk az író nevét, akinek az alkotásáról keresünk irodalmi tanulmányokat, vagy pedig az életrajzát. Ebben az esetben az író a könyv tartalma, nem a könyv szerzője. Szintén ebbe a rovatba beírhatunk tárgyszavakat, a tárgyszó katalógus szabályai szerint, mint például : magyar nyelv – mondattan.

Jelenleg nem ajánljuk a **speciális adat** című rovat használatát mert a könyvtáros eddig még nem vitt be megfelelő adatokat a könyv feldolgozása folyamán.

Ha beírtuk a keresési szempontot, a keresést kezdjük el a **KERESÉS INDÍTÁSA** gombra kattintva. Kapni fogunk egy vagy több találatot. A Szirén közli a találat számát is, valamint a rendelkezésre álló példány számát.

Ha pedig a dokumentum nem létezik az állományban, következik a válasz : **NINCS TALÁLAT**. Ekkor jó lenne még egyszer ellenőrizni a már beírt követelményt, mert az is megtörténhet, hogy helytelenül írtuk be a szót. Azért vigyázzunk arra, hogy a magyar ABC ékezetes betűit pontosan írjuk.

A **MEZŐK TÖRLÉSE** gombra kattintva töröljük az előző kérdést, és elkezdjük a következő keresést.

FOLYÓIRATOK KERESÉSE

Rendelkezésre állnak a következő szempontok :

folyóirat címe

folyóirat évfolyama

folyóirat megjelenési éve

folyóirat száma

ISSN – a folyóirat szabványos nemzetközi száma

Megjegyzés : Jelenleg ebben az adatbázisban csak a „Gea“, „National geographic“ (szerb nyelvű kiadvány), „Astronomija“ és az Új kép című folyóiratok szerepelnek.

KERESÉSI STATISZTIKA

Az utolsó rovat a visszakeresés számát tartalmazza egy meghatározott időszak alatt.

VAJDASÁGI KÖNYVTÁRCSOPORT

Ezt az opciót abban az esetben választjuk, ha tájékozódni szándékozunk a Zentai Városi Könyvtár, vagy másik körzeti / területi könyvtár állományáról, amelyek be vannak kapcsolódva a Szirén Integrált könyvtári számítástechnikai rendszerbe.

Az **Adott könyvtár keresése** kifejezés mellett szerepel a **repülő menü**, amelyre kattintva kiválaszthatjuk keresendő könyvtárt : pl. Thurzó Lajos Közművelődési Kp. Városi könyvtár.

Könyvtárcsoport kiválasztása kifejezés átvett a Szirén honlapja felületéről, ahol ki lehet választani a magyarországi vagy a vajdasági könyvtárcsoportot (összesen 1600 könyvtár). A mi felületünkön ez a csoport már ki van választva. Ez a vajdasági könyvtárcsoport. A másikat meg lehet keresni a Szirén honlapján : www.sziren.com

A következő felület azonos az iskolai katalógus felületével, azzal a különbséggel, hogy most a könyveket az egyik kiválasztott könyvtárban keressük.

Meghatározott szempont (szerző vezetékneve, cím, tárgyszó, ETO szám, kiadó...) bevitele után, a **KERESÉS INDÍTÁSA** gombra kattintva, elkezdjük a keresést. **MEZŐK TÖRLÉSE** gombra kattintva, töröljük az előző kérdést, és indíthatjuk a következőt.

***

A Szirén katalógus az OPAC katalógusokhoz tartozik (hálozaton elérhető, mindenki által használható, interaktív számítógépes könyvtári katalógus), megtalálható a Szirén honlapján, és minden felhasználó könyvtár honlapján.